UOC-PO-10 Anexa 3a

FIȘA DISCIPLINEI
CO: DEMOCRAȚIE ȘI DEMOCRATIZARE (TEORII ALE DEMOCRAȚIEI)

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANȚA
1.2 Facultatea	de Istorie și Științe Politice
1.3 Departamentul	de Istorie și Științe Politice
1.4 Domeniul de studii	Științe politice
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii	Științe politice
1.7 Anul universitar	2026-2027

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			**CO: Democrație și democratizare (teorii ale democrației)**				
2.2 Cod disciplină			SP 3205				
2.3 Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Mihaela IVĂNESCU				
2.4 Titularul activităților aplicative			Asist. univ. dr. Adrian HERȚA				
2.5 Anul de studii	III	2.6 Semestrul	II	2.7 Tipul de evaluare	C.	2.8 Regimul disciplinei */**	DS/DOP

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – Disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	**4**	din care: 3.2 curs	**2**	3.3 aplicații***	**2**
3.4 Total ore activități directe pe semestru	**48**	din care: 3.5 curs	**24**	3.6 aplicații	**24**
3.7 Total ore de studiu individual					**52**
Distribuția fondului de timp					*[ore]*
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Pregătire pentru prezentări sau verificări					8
Pregătire pentru examinarea finală					8
Alte activități: consultații					2
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Tranziție și consolidare democratică • Politici comparate

4.2 de rezultate ale învățării	C3: Studentul/Absolventul recunosc, aleg și utilizează metodele și practicile statistice, cum ar fi culegerea, organizarea, analiza, interpretarea și prezentarea de date C4: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică sistemele de guvernare, metodologia de analiză a activității și comportamentului politic, teoria și practica de influențare a oamenilor și de dobândire a guvernării C5: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică metoda, procesul și studiul de influențare a oamenilor, de dobândire a controlului asupra unei comunități sau a unei societăți, precum și repartizarea puterilor în cadrul unei comunități și între societăți.

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice

5.1. de desfășurare a cursului	- utilizarea materialelor didactice, a studiilor de specialitate și a altor documente din bibliografia disciplinei, videoproiector; - participare interactivă a studenților la prelegeri, discuții și dezbateri.
5.2. de desfășurare a seminarului	- utilizarea materialelor didactice, a studiilor de specialitate și a altor documente din bibliografia disciplinei, videoproiector; - participare interactivă a studenților la prelegeri, discuții și dezbateri.

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*

6. Obiectivele disciplinei

6.1 Obiectivul general al disciplinei	cursul este destinat să-i familiarizeze pe studenți cu diversele abordări teoretice cu privire la democrație (teorii politice, economice etc), precum și cu principalele dezbateri în domeniu referitoare la evoluția unor regimuri democratice.
6.2 Obiectivele specifice	• dobândirea instrumentelor teoretice necesare pentru a realiza investigații referitoare la analiza diferitelor tipuri de regimuri politice democratice; • familiarizarea cu lucrările, șantierele de investigație, abordările teoretice și conceptuale, cu principalele tehnici și instrumente de investigație în acest domeniu; • analizarea specificului procesului de democratizare prin apel la analiza comparativă și la diferitele teorii ale democrației.

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	**C1: Studentul/Absolventul utilizează metodologia teoretică a cercetării științifice, constând în efectuarea de cercetări de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, analizarea datelor și încheierea rezultatelor.** C1.1. Studentul/absolventul înțelege și aplică întregul ciclu al cercetării științifice, inclusiv efectuarea de cercetări preliminare asupra sistemelor democratice, elaborarea de ipoteze cu privire la procesele de democratizare, testarea acestora, analiza datelor empirice și formularea de concluzii bazate pe dovezi. C1.2. Studentul/absolventul recunoaște și explică abordările și metodologiile teoretice cheie în cadrul cercetării din științele politice, inclusiv analiza comparativă, studiile de caz sau metode mixte, în ceea ce privește studiul tranziției și consolidării democratice. **C3: Studentul/Absolventul recunosc, aleg și utilizează metodele și practicile statistice, cum ar fi culegerea, organizarea, analiza, interpretarea și prezentarea de date.** C3.1. Studentul/absolventul identifică, selectează și aplică metode statistice - cum ar fi statistica descriptivă sau analiza corelației - pentru a organiza, interpreta și prezenta date despre alegeri, comportamentul alegătorilor sau indicatorii democratici. C3.2. Studentul/absolventul explică rezultatele analizelor cantitative, extrăgând informații din rezultatele electorale, datele sondajelor și indicatorii de guvernanță și prezintă aceste constatări într-o manieră clară, structurată și argumentată.

	C5: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică metoda, procesul și studiul de influențare a oamenilor, de dobândire a controlului asupra unei comunități sau a unei societăți, precum și repartizarea puterilor în cadrul unei comunități și între societăți. C5.1. Studentul/absolventul analizează procesele și strategiile prin care indivizii, partidele sau grupurile de interese influențează opinia publică, obțin sprijin și participă la guvernarea comunităților sau societăților. C5.2. Studentul/absolventul explică modul în care puterea este alocată și exercitată în cadrul și între comunități și societăți, inclusiv mecanismele de control și echilibru instituțional, structurile federale sau descentralizate și rolul actorilor supranaționali, cum ar fi Uniunea Europeană.
Aptitudini	**A1: Studentul/Absolventul se angajează în conceperea sau crearea de noi cunoștințe prin formularea de întrebări în legătură cu cercetarea, prin cercetarea, îmbunătățirea sau dezvoltarea de concepte, teorii, modele, tehnici, instrumente, software sau metode operaționale și prin utilizarea de metode și tehnici științifice.** A1.1. Studentul/absolventul demonstrează capacitatea de a formula întrebări de cercetare originale privind procesele democratice, democratizarea sau guvernarea, aplicând raționamentul științific pentru a adresa lacunele din cunoștințele actuale. A1.2. Studentul/absolventul aplică și dezvoltă concepte, modele teoretice, instrumente de cercetare pentru a analiza democratizarea, sistemele electorale sau participarea publică, utilizând metode și tehnici științifice riguroase. **A3: Studentul/Absolventul aplică principiile etice fundamentale și legislația în domeniul cercetării științifice, inclusiv în ceea ce privește aspectele legate de integritatea cercetării. Efectuează, revizuiește sau raportează cercetări, evitând comportamentele greșite, cum ar fi fabricarea, falsificarea și plagiatul.** A3.1. Studentul/absolventul aplică principii etice fundamentale și legislația relevantă în cercetarea asociată științelor politice, inclusiv transparența și utilizarea responsabilă a datelor în studiile despre democrație și guvernare. A3.2. Studentul/absolventul demonstrează capacitatea de a conduce, revizui și raporta cercetări, evitând în același timp abaterile, inclusiv fabricarea și falsificarea datelor, sau plagiatul, asigurând integritatea demersurilor de analiză a proceselor democratizării în cadrul unor demersuri empirice. **A5: Studentul/Absolventul dezvoltă și demonstrează cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină.** A5.1. Studentul/absolventul dezvoltă o înțelegere profundă și complexă a proceselor de democratizare, a instituțiilor democratice și a participării politice, integrând perspective teoretice, empirice și comparative în analizele sale. A5.2. Studentul/absolventul asigură respectarea reglementărilor privind confidențialitatea, a cerințelor RGPD și a normelor etice atunci când gestionează date din sondaje, statistici electorale sau cercetări legate de guvernanță, demonstrând o abordare responsabilă și riguroasă din punct de vedere științific.

Responsabilitate și autonomie	**R1: Studentul/Absolventul analizează în mod eficace, regulat și sistematic propriile acțiuni, performante și atitudini și face ajustările necesare, căutând oportunități de dezvoltare profesională pentru a elimina lacunele în materie de cunoștințe și practici în domeniile identificate.** R1.1. Studentul/absolventul își evaluează în mod regulat și sistematic propriile activități de cercetare, analitice și participative legate de studiile proceselor democratice, identificând lacune în cunoștințe sale sau de natură metodologică și efectuând ajustări pentru a îmbunătăți performanța. R1.2. Studentul/absolventul caută oportunități de a-și extinde expertiza în aria democratizării, guvernării și analizei politice, cum ar fi participarea la conferințe, implicarea în cercetările actuale sau participarea la activități civice sau centrate pe politici, asigurând o evoluție continuă a competenței profesionale. **R3: Studentul/Absolventul identifică, prin apel la gândirea critică, punctele tari și punctele slabe ale soluțiilor alternative, concluziilor sau abordărilor problemelor.** R3.1. Studentul/absolventul evaluează critic diferite abordări ale provocărilor asociate cu procesele de democratizare, propunerilor legislative sau reformelor de guvernare, identificând punctele forte, punctele slabe și potențialul impact al soluțiilor formulate. R3.2. Studentul/absolventul utilizează dovezi, cadre teoretice și analize comparative pentru a justifica selecția strategiilor sau a concluziilor în studiul proceselor de democratizare sau al guvernării democratice. **R5: Studentul/Absolventul lucrează cu încredere în cadrul unui grup, fiecare făcându-și partea lui în serviciul întregului.** R5.1. Studentul/absolventul lucrează cu încredere în cadrul echipelor de cercetare sau al grupurilor de analiză a politicilor, îndeplinind sarcinile atribuite, coordonându-se în același timp cu ceilalți pentru a atinge obiectivele colective în studiul democrației, sistemelor electorale sau participării publice. R5.2. Studentul/absolventul demonstrează responsabilitate în cadrul activităților de grup, contribuind cu expertiză, mediind dezacordurile în mod constructiv și sprijinind construirea consensului pentru a îmbunătăți calitatea rezultatelor grupului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Prezentarea obiectivelor cursului, a cerințelor acestuia și a modalităților de evaluare. Conceptul de „democrație”	Prelegere	2 ore
Originile istorice ale democrației. Perspective ale democrației în istoria gândirii politice	prelegere, problematizare	2 ore
Democrație, democratizare, tranziție, consolidare democratică – delimitări conceptuale. Teoriile lui Terry Lynn Karl, Philippe Schmitter, Juan Linz, Alfred Stepan	prelegere, problematizare	2 ore
Tranziția democratică – modelul O'Donnell-Schmitter.	prelegere, studiu de caz	2 ore

Dankwart Rustow și teoria „genetică” a democrației		
Samuel Huntington și cele trei valuri ale democrației. Teoria democrației din perspectiva alegerii raționale – Adam Przeworski	prelegere, studiu de caz	2 ore
„Democrația ideală” la Robert Dahl. Conceptul de *poliarhie*	prelegere, problematizare	2 ore
Condiții favorabile și nefavorabile democrației. Viziunea lui Robert Dahl	prelegere, problematizare	2 ore
Regim democratic și inginerie constituțională. Parlamentarism, prezidențialism, semi-prezidențialism	prelegere, studii de caz	2 ore
Democrație majoritară, democrație consensuală, democrație consociațională	prelegere, studii de caz	2 ore
Democrație participativă / democrație directă – dezbateri actuale	prelegere, studii de caz	2 ore
Amenințări la adresa democrației: populism, naționalism, extremism	prelegere, studii de caz	2 ore
Democrația contemporană – provocări și critici. Limitele democrației (?)	prelegere, studii de caz	2 ore

BIBLIOGRAFIE:

- DAHL, Robert, *Democrația și criticii ei*, Editura Institutul European, Iași, 2002;
- DAHL, Robert, *Despre democrație*, Editura Institutul European, Iași, 2003;
- DAHL, Robert, *Poliarhiile. Participare și opoziție*, Institutul European, Iași, 2000;
- DIAMOND, Larry, Yun-han CHU, Marc F. PLATTNEr, Hung-mao TIEN, *Cum se consolidează democrația*, Editura Polirom, Iași, 2004;
- DOWNS, Anthony, *O teorie economică a democrației*, traducere de Șerban Cerkez, Editura Institutul European, Iași, 2009;
- HELD, David, *Democrația și ordinea globală: de la statul modern la guvernarea cosmopolită*, Editura Univers, București, 2000;
- HOLMES, Leslie, *Postcomunismul*, Editura Institutul European, Iași, 2004;
- HUNTINGTON, Samuel P., *The Third Wavw. Democratization in the Late Twentieth Century*, University of Oklahoma Press, 1991;
- LIJPHART, Arend, *Democrația în societățile plurale*, Editura Polirom, Iași, 2001;
- LIJPHART, Arend, *Modele ale democrației. Forme de guvernare și funcționare în 36 de țări*, Editura Polirom, Iași, 2000;
- LINZ, Juan J. și Alfred STEPAN, *Problems of democratic transition and consolidation: Southern Europe, South America, and post-communist Europe*, Baltimore (Maryland), The Johns Hopkins University Press, 1996;
- PRZEWORSKI, Adam, *Democrația și economia de piață: reformele politice și economice în Europa de Est și America Latină*, Editura All, București, 1996;
- ROSE, Richard; MISHLER, William; HAERPFER, Christian, *Democrația și alternativele ei*, Editura Institutul European, Iași, 2003;

- RUSTOW, Dankwart A., „Transitions to democracy: toward a dynamic model", *Comparative Politics*, vol. 2, no. 3, 1970, pp. 337-363;
- SARTORI, Giovanni *Ingineria constituțională comparată*, traducere de Gabriela Tănăsescu și Irina Mihaela Stoica, Editura Institutul European, Iași, 2008;
- SARTORI, Giovanni, *Teoria democrației reinterpretată*, Editura Polirom, Iași, 1999;
- SCHMITTER, Philippe, KARL, Terry Lynn, „What Democracy Is and Is Not", *Journal of Democracy*, vol. 2, no. 3, 1991, pp. 75-88 (varianta în limba română: „Ce este și... ce nu este democrația?", în *Polis*, nr. 3, 1994, pp. 34-47);
- SCHUMPETER, Joseph A., *Capitalism, Socialism and Democracy*, Taylor & Francis e-Library, 2003.

8.2 Seminar	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Seminar introductiv: prezentarea tematicii și a bibliografiei aferente	Prelegere	2 ore
Democrația contemporană: instrumente de măsură, perspective geografice. Studii de caz	Dezbatere; studii de caz	8 ore
Democrația contemporană: provocări, tendințe	Dezbatere	6 ore
Amenințări la adresa democrației: populismul	Dezbatere; studii de caz	4 ore
Amenințări la adresa democrației: extremismul	Dezbatere; studiu de caz	4 ore

BIBLIOGRAFIE:

- *** *Democracy Index 2020. In sickness and in health*, The Economist Intelligence Unit, 2020;
- *** www.freedomhouse.org
- ADAM, Robert, *Două veacuri de populism românesc*, Editura Humanitas, București, 2018;
- BÖTTICHER, Astrid, *Towards Academic Consensus: Definitions of Radicalism and Extremism*, în „Perspectives on Terrorism", Vol. 11, No. 7 (August 2017), pp. 73-77;
- FITZI, Gregor, MACKERT, Jürgen, TURNER, Bryan S., *Populism and the Crisis of Democracy*, 3 vol., Routledge, 2018;
- MORELOCK, Jeremiah (ed.), *Critical Theory and Authoritarian Populism*, University of Westminster Press, 2018;
- MUDDE, Cas, KALTWASSER, Cristóbal Rovira, *Populism. A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2017;
- ROSE, Richard; MISHLER, William; HAERPFER, Christian, *Democrația și alternativele ei*, Editura Institutul European, Iași, 2003;
- SARTORI, Giovanni *Ingineria constituțională comparată*, traducere de Gabriela Tănăsescu și Irina Mihaela Stoica, Editura Institutul European, Iași, 2008;
- SÉVILLA, Jean, *Incorectitudinea istorică*, Editura Humanitas, București, 2012;
- VOICU, Marian, *Matrioșka mincinoșilor. Fake news, manipulare, populism*, Editura Humanitas, București, 2018.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Răspunsurile la examen, participarea activă la cursuri	Examen oral	50%
9.5 Seminar	Participarea activă la discuții, redactarea lucrărilor de seminar și a referatelor	Teme săptămânale, teste, referate	50%
9.6 Standard minim de performanță / Condiții de promovare			
Însușirea minimă a noțiunilor, conceptelor și informațiilor cu caracter general specifice disciplinei. **Important: accesul studenților la examen este condiționat de prezența la cel puțin jumătate din cursuri și seminare, precum și de predarea unui proiect de cercetare în care va fi abordată una dintre temele cursului, la alegere.**			

Data completării,
09.09.2026

Titular activităților de curs,
Conf. univ. dr.
Mihaela IVĂNESCU

Titular aplicații,
Asist. univ. dr.
Adrian HERȚA

Data avizării în Departament,
16.09.2026

Director de Departament
Lect. univ. dr. Gabriel Stelian MANEA

Decan,
Conf. univ. dr. Daniel CITIRIGĂ